

Roelingsbeek in Roderveld meandert weer 4/12 '90

Natuurbeschermers hebben zich vaak tot doel gesteld door de mens aangebrachte veranderingen in de natuur weer ongedaan te maken en de oude staat weer tevoorschijn te roepen. Dat lukt lang niet altijd. De vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Overijssel heeft echter een succes geboekt. De Roelingsbeek in het Roderveld bij Rossum, tussen Oldenzaal en Denekamp, krijgt de kans over een lengte van anderhalve kilometer zijn oude loop terug te vinden.

Het Roderveld is een tachtig hectare groot natuurterrein van Natuurmonumenten, gelegen in Rossum tussen Oldenzaal en Denekamp. Onlangs is de aanleg van een 'natuurlijke', slingerende beek voltooid. De minder natuurlijke loop van de Roelingsbeek, langs het natuurterrein, verliest daardoor voor een belangrijk deel zijn functie.

Ruim een jaar geleden stond de Roelingsbeek bij het Waterschap Regge en Dinkel op het werkplan voor groot onderhoud. Zowel bij de landbouw als bij het waterschap en Natuurmonumenten bestonden wensen voor veranderingen. Deze wensen bleken goed gecombineerd te kunnen worden. Zo ontstond een natuurbouwplan voor het deel van de Roelingsbeek dat langs het Roderveld stroomde.

Een beek is een smal, ondiep, stromend water. Wanneer de beek

niet geleid wordt, maar zijn eigen weg mag zoeken, gaat hij vanzelf slingeren. Bij een beek of een rivier wordt dat meanderen genoemd. Wanneer zo'n natuurlijk meanderende beek ineens veel (regen)water moet afvoeren kan hij overstromen. Het meanderen en het overstromen zorgen voor variatie in de natuur. In de buitenbochten is de stroom sterker dan in de binnenbocht. Daar ontstaan steilere oevers en ligt grover materiaal op de bodem. In de binnenbocht is het water rustig. Fijn materiaal komt tot rust en er ontstaat een flauwe oever. Dankzij deze verschillen kunnen verschillende planten en dieren in de beek leven.

Toestroom

Een beek voert het water af van het hoog naar laag. Om een natuurlijke beek door het Roderveld te laten lopen, die meandert en wel eens kan overstromen, moet het water uit een groot gebied naar de beek toestromen. Door allerlei ingrepen was dat gebied in de loop van de eeuw te klein geworden. Nu is dat gebied weer net zo groot als vroeger gemaakt en van 25 op 60 hectare gebracht. Het water van de Tankenberg en de Paasberg stroomt naar de beek.

Aan de zuidoostzijde van het Roderveld is de oude, geleide, loop van de Roelingsbeek afgesloten. Er is een nieuwe loop gegraven van ongeveer 1500 meter. Vanaf dat punt loopt de beek verder door

Het is de bedoeling van de Roelingsbeek weer een natuurlijk meanderende beek te maken.

FOTO: ARCHIEF

oude laagtes en greppels dwars door het terrein. Aan de grens van het natuurterrein in het noordoos-

ten komt de nieuwe 'natuurlijke' beek weer uit in de oude, geleide, stroom. Om van het begin af aan

voor variatie te zorgen is hier en daar een bocht in het tracé gegraven. Het gehele werk is uitgevoerd

door het Waterschap Regge en Dinkel in nauw overleg met Natuurmonumenten.

leven, andere dieren kunnen er drinken.

Vrije loop

Het water kan vrij stromen door het Roderveld. Het botst niet op dammetjes of stuwen die het waterpeil moeten beïnvloeden. Voor de beestjes, zoals watervlooiën en visjes en voor zaden van planten zijn er geen belemmeringen, ze kunnen ongestoord met het water meestromen. In de oude, geleide, stroom zaten tal van stuwen en dammen. Die zijn inmiddels allemaal verwijderd. Het water dat er nog doorloopt, met beestjes en zaadjes e.d. kan ook daar vrij doorstromen.

De beek vervoert niet alleen water, beestjes en plantenzaden, maar onder meer ook zand. In de geleide loop levert veel zand problemen op. Daarom is kort voordat de 'natuurlijke' beek weer overgaat in de geleide loop een zandvang aangelegd. De zandvang is een diepe vijver waar de beek doorheen loopt. Omdat de beek daar plotseling breed en diep wordt komt het water tot rust en zakt het zand naar de bodem. Het blijft achter in de zandvang. De zandvang kan tevens dienen als poel. Kikkers bijvoorbeeld, gebruiken de poel om in en om te

Landbouw

Het water uit de hoger gelegen landbouwgebieden stroomt door de Roelingsbeek. Door het grote hoogteverschil aan het begin en het einde van de 'natuurlijke' beek zal de afvoer van het water geen problemen geven. Als het erg nat is in de landbouwgebieden stroomt het water daar wel weg, maar zal de beek in het Roderveld waarschijnlijk hier en daar overstromen.

Doordat het water dat door de beek stroomt uit landbouwgebieden komt, waar mest gebruikt wordt, zal het vrij voedselrijk zijn. Volgens deskundigen kan het voedselrijke water in het Roderveld weinig kwaad.

De gele wandelroute die vanaf het Everloo door het Roderveld loopt kruist de beek op diverse plaatsen. Wandelaars kunnen genieten van het kabbelende stroompje dat er zeker het eerste jaar steeds anders uit zal zien. Van een aangelegde beek zal hij steeds meer in een natuurlijke beek veranderen. De route loopt ook langs de zandweg, waarin de omgeving weerspiegeld wordt. Niet alleen meer variatie voor plant en dier dus, maar ook voor natuurgenieters.

De nieuwe en oude situatie in het Roderveld naast elkaar.